

Tytuł: W kręgu kultury niemieckiej – Spór o zabytek

Scenariusz pochodzi z publikacji „Wspólna przeszłość, wspólna przyszłość”

Program: Ślady Przeszłości

Rodzaj materiału: Scenariusz lekcji

Data publikacji: 2008 r.

Czas:

45 min

Cele lekcji:

1. Zainteresowanie uczniów niemieckim dziedzictwem kulturowym.
2. Zainicjowanie w klasie dyskusji na temat zachowania i opieki nad ponemieckimi obiektami zabytkowymi .

Cele sformułowane w języku ucznia:

1. Poznasz problemy i dylematy związane z opieką nad śladami kultury i sztuki naszych dawnych sąsiadów.

Po lekcji uczeń powinien:

1. Rozumieć złożoność problematyki związanej z utrzymaniem i rewitalizacją obiektów należących do niemieckiego dziedzictwa kulturowego.
2. Umieć brać udział w dyskusji – formułować argumenty i wypowiadać własne opinie.

Pytanie kluczowe: Jakie znaczenie dla współczesnych Polaków ma zachowanie pamięci o dawnych mieszkańcach naszych ziem?

Metody: praca z tekstem, mapą, dyskusja

Formy pracy: praca w grupach

Materiały: mapy Polski z różnych okresów dziejowych; skopiowany materiał źródłowy; duży arkusz papieru; mazaki.

Tekst źródłowy

Kamień poświęcony Bismarckowi został postawiony przed wojną w centrum miejscowości Nakomiady koło Kętrzyna na terenie ówczesnych Prus Wschodnich. Na przełomie lat 50. i 60. zasypano go ziemią. Pół wieku później, gdy robotnicy na skwerku odkopywali rury

kanalizacyjne, podeszli do nich przebywający w Nakomiadach Niemcy i poprosili o wyciągnięcie kamienia. Na polecenie wójta gminy Kętrzyn obelisk został oczyszczony i ustawiony na cementowej podmurówce. Zaprotestowały władze województwa i przedstawiciel z Rady Pamięci Walk i Męczeństwa.

– To niestosowne. Kanclerz prześladował Polaków i Kościół katolicki. Robił też pozytywne rzeczy, fundował stypendia dla uczniów, ale na tej zasadzie można chwalić Hitlera za likwidację bezrobocia – argumentował. Walka o to, czy kamień ma stać na skwerku, toczy się do dziś. Większość ludzi z Nakomiad i gminni urzędnicy uważają, że powinien stać na swoim miejscu, bo daje świadectwo historii Mazur i przyciąga turystów. Inspektorzy nadzoru budowlanego – powiatowy z Kętrzyna i wojewódzki z Olsztyna – uważają, że ustawienie obelisku było samowolą budowlaną i od maja domagają się jego usunięcia.

Przebieg lekcji:

I. CZYJA JEST TA ZIEMIA? PRACA Z MAPĄ

Przynies na lekcję kilka map Polski, przedstawiających nasze terytorium w różnych okresach dziejowych. Poproś uczniów, aby zaznaczyli ziemie, które kiedyś należały do naszego kraju, a teraz znajdują się w granicach innego państwa, oraz te, które zostały dołączone do Polski stosunkowo niedawno. Zastanówcie się wspólnie z uczniami, jakie ślady w kulturze – materialnej i niematerialnej – powodują takie zmiany terytorialne. Zwróć uwagę uczniów na społeczne konsekwencje przesiedleń.

II. DYSKUSJA

1. Poproś uczniów, aby przeczytali fragment artykułu z olsztyńskiego serwisu Gazety.pl, poświęcony kłopotliwemu obeliskowi.
2. Podziel uczniów na dwa zespoły – jeden ma sformułować argumenty za umieszczeniem obelisku w centrum miejscowości, drugi przeciwko tej decyzji.
3. Zorganizuj dyskusję. Przygotuj uczniów do prowadzenia dialogu – zwróć ich uwagę na kulturę dyskusji i zasady, które powinny panować w grupie. Wyznacz jedną osobę, która będzie czuwała nad przebiegiem dyskusji. Możesz także wyznaczyć jednego lub dwóch obserwatorów, którzy wypiszą na dużym arkuszu papieru wszystkie argumenty za i przeciw zachowaniu zabytku.

III. PODSUMOWANIE

1. Zapytaj uczniów, czy łatwo było im dyskutować i czy wypracowali wspólnie jakiś kompromis? Jeżeli grupom nie udało się porozumieć, spytaj dlaczego tak się stało.
2. Poproś uczniów, aby zastanowili się, dlaczego wielu Polaków jest przeciwnych zachowaniu pamięci i podejmowaniu opieki nad zabytkami niemieckimi. W jaki sposób można tych ludzi przekonać do zmiany stanowiska?

IV. PRACA DOMOWA

Zadaniem uczniów będzie przygotowanie odezwy do mieszkańców, apelującej o ochronę zabytków poniemieckich znajdujących się na terenach ich miejscowości. Uczniowie powinni zastanowić się nad argumentacją, a następnie opracować ciekawą formę, dzięki której ich apel będzie bardziej przekonujący.